

Сирова Г.О., доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри медичної та біоорганічної хімії, Чаленко Н.М., кандидат фармацевтичних наук, старший викладач кафедри медичної та біоорганічної хімії, Харківський національний медичний університет, м. Харків

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Вільне володіння державною мовою – важлива потреба кожного громадянина країни, являє собою важливий компонент сучасного освітнього процесу. Професійна компетентність кожного викладача закладу вищої освіти напряму пов'язана із спілкуванням як з колегами, так із здобувачами освіти. Тому, педагогічна майстерність викладача – актуальне питання завжди і особливо в екстремальних умовах. З 24 лютого 2022 року всі ми відчуваємо отруйний подих війни. Безумовно, війна вплинула на кожного громадянина, освітянина, на вмотивованість їх освітньої та дослідницької діяльності заради згуртованості, суспільної підтримки, дієвості у здобутті Перемоги. Організація освітнього процесу у воєнний час – це новий виклик для усіх педагогів, зокрема і для педагогів закладів вищої освіти. Ми живемо, працюємо і навчаємо здобувачів освіти в умовах військової агресії – це реалії прифронтового міста Харкова.

Організація освітнього процесу у воєнний час – це новий виклик для усіх педагогів зокрема і для педагогів закладів вищої освіти. Методологія спілкування педагогів і здобувачів вищої освіти сьогодні має свої особливості, тому особливу увагу звертаємо на енергетичний компонент спілкування [1], індивідуальний підхід до кожного учасника процесу, зацікавленість [2; 3], академічну добросесність [4].

Сучасний викладач закладу вищої освіти – патріот Батьківщини, донор знань, професійно компетентна, ерудована людина з широким світоглядом, яка любить свою професію, поважає колег і здобувачів освіти. Саме педагог являє собою приклад відповідального ставлення до професійної діяльності і до кожного учасника освітнього процесу. В сучасних умовах викладач працює 24/7, миттєво реагує (зворотній зв'язок), володіє класичними та інноваційними формами і методами викладання, вміє зацікавити студентів. Питання як зацікавити здобувачів вищої освіти ми вважаємо актуальним. По

перше: ми працюємо з першокурсниками, тому допомагаємо їм адаптуватися до навчального процесу в екстремальних умовах [5; 6]; по друге: ми викладаємо фундаментальні хімічні дисципліни, тому омедиковуємо їх, у зв'язку з чим питання міждисциплінарної інтеграції вважаємо доцільним. Приклади такої інтеграції і інтеграції між хімічними дисциплінами існують при викладанні всіх розділів «медичної хімії» і «біоорганічної хімії», що сприяє розширенню географії знань здобувачів освіти та їх накопиченню, зацікавленості студентів, вмотивованості на оволодіння майбутньою професією.

Вважаємо доцільним залучати студентів до активної участі в лекційному занятті, а перетворення пасивного слухача лекції на її активного учасника віддзеркалює рівень педагогічної майстерності лектора, певний рівень ерудованості здобувача освіти, його вмотивованість на вивчення дисципліни, можливість приймати участь в бесіді, вести діалог і доказувати свою точку зору [7].

Формування та розвиток компетентностей здебільшого відбувається під час опанування змісту навчального матеріалу. В сучасних умовах воєнної агресії ми при вивченні теми «Хімія біогенних елементів» дисципліни «Медична хімія» вважаємо доцільним приділяти увагу питанням впливу на організми живих істот фосфорних бомб (при вивченні біогенного елемента фосфору), радіоактивного йоду, який може статися при аваріях на атомних електростанціях. Опрацьовуємо варіанти захисту щитоподібної залози від радіоактивного зараження, у результаті якого відбувається викид радіоактивного йоду, який негативно впливає на стан хворих. Окрім цього, ми зосереджуємо увагу майбутніх лікарів на опрацюванні правил надання домедичної допомоги у разі отруєння різноманітними хімічними речовинами, адже ця інформація є необхідною в умовах воєнного стану країни. Програмою освітнього компоненту з «Медичної хімія» передбачено вивчення хімії біогенних елементів таких, як фосфор, хлор і йод, нітроген та його сполуки, карбон та сполуки карбону тощо. Із здобувачами вищої освіти всіх факультетів опрацьовуємо порядок дій, яких необхідно дотримуватися у випадку забруднення повітря отруйними речовинами. Акцентуємо увагу майбутніх лікарів на діях, які потрібно виконати для нейтралізації отруйних речовин.

Приклади міждисциплінарної інтеграції при вивченні медичної і біоорганічної хімії здобувачами освіти першого курсу Харківського

національного медичного університету [8; 9] є в кожній темі при вивченні дисциплін. Педагоги, використовуючи міждисциплінарну інтеграцію, активно зацікавлюють здобувачів освіти. Таким чином ми напрацьовуємо, накопичуємо, розповсюджуємо досвід міждисциплінарної інтеграції як трампліна якісної освіти майбутніх лікарів у сучасних умовах – працюємо на Перемогу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сирова Г.О., Сінайко В.М., Чаленко Н.М. Енергетичний компонент спілкування в сучасному освітньому процесі. *Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Харків, 21 березня 2023 р.). Харків: ХНМУ, 2023. С. 237–238.
2. Сирова Г.О., Чаленко Н.М., Лапшин В.В. Ігровий компонент як складова інновацій освітнього процесу в сучасних умовах. *Development, education, culture: integration trends in the modern world*: Proceedings of the XIV International Scientific and Practical Conference (Oslo, Norway, April 11–14, 2023). Oslo: International Science Group, 2023. P. 377–378.
3. Syrova G.O., Chalenko N.M., Kozub S.M., Kozub P.A. Crossword puzzles as a tool for communication with students during independent work. *The aspects of contemporary scientific research that encompass both theoretical and practical components*: VI International scientific and practical conference (Venice, Italy, January 10–12, 2024). Venice: International Scientific Unity, 2024. P. 245–247.
4. Сирова Г.О., Маракушин Д.І., Чаленко Н.М. Педагогічна майстерність викладачів – актуальне питання військового часу. *Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Харків, 21 березня 2023 р.). Харків: ХНМУ, С. 175–178.
5. Сирова Г.О., Петюніна В.М., Козуб С.М., Чаленко Н.М., Присяжний О.В., Козуб П.А. Адаптація до науково-дослідної роботи в сучасних умовах. *Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах*: Матеріали XV Міжнародної науково-методичної інтернет-конференції (м. Харків, 15–16 листопада 2022 р.). Харків: ХНМУ, 2022, С. 53–54.
6. Сирова Г.О., Маракушин Д.І., Чаленко Н.М. Адаптація іноземних студентів 1-го курсу ХНМУ в умовах дистанційного навчання. *Інноваційні технології навчання: досвід впровадження та перспективи розвитку*: Матеріали LIV навчально-методичної конференції ХНМУ (м. Харків, 17 березня 2021 р.). Харків: ХНМУ, 2021. Вип. 11. С. 94–105.

7. Сирова Г.О., Лапшин В.В., Чаленко Н.М. Перетворення пасивного слухача лекції на активного її учасника як рівень педагогічної майстерності лектора. *Analysis of the problems of science and modern education: Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference (Prague, Czech Republic, March 06–08, 2023)*. Prague: European Conference, 2023. P. 127–129.
8. Сирова Г.О., Чаленко Н.М., Лапшин В.В., Козуб С.М., Козуб П.А. Лецитино-холестеринова рівновага при вивченні медичної і біоорганічної хімії студентами-першокурсниками ХНМУ. *Problems of the development of science and the view of society: Proceedings of the XI International Scientific and Practical Conference (Graz, Austria, March 21–24, 2023)*. Graz: International Science Group, 2023. P. 261–263.
9. Сирова Г., Чаленко Н. Міждисциплінарна інтеграція як трамплін якісної освіти майбутніх лікарів. *Innovative projects and paradigms of international education: Materials of I International multidisciplinary scientific and practical Internet conference (Tbilisi, Georgia; Kyiv, Ukraine, February 28 – March 1, 2023)*. Tbilisi: Georgian Aviation University, 2023. P. 195–199.